

**Uredništvo:**  
Schillerjeva cesta št. 3,  
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

# NARODNI DNEVNIK

**Upravništvo:**  
Schillerjeva cesta št. 3.  
Naročnina znaša za avstro-  
ogorske dežele:  
celoletno . . . . K 25.—  
polletno . . . . K 12.50  
četrletno . . . . K 6.70  
mesečno . . . . K 2.10  
Za **Nemčijo:**  
celoletno . . . . K 28.—  
za vse druge de-  
žele i. Ameriko K 30.—  
Naročnina se pošilja vnaprej.  
Za **oglas (inserate)** se  
plačuje od četverstopenjske  
petit vrste po 12 h, za  
večkratni natis primeren  
popust.  
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 51.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 4. marca 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

## Državni zbor.

V Celju, 4. marca.

Včeraj se je nadaljevalo prvo čitanje državnega proračuna. Naval govornikov je velikanski; vsled tega se nadaljuje debata še danes, predno se proračun odkaže odseku. Razprava v proračunskem odseku bo de tem zanimivejša, ker je upati po informacijah iz poljskih krogov tamkaj **uradnega proglašenja o preosnovi vlade**. Glede te se namreč **Bienerth** v svojem programnem govoru, ki sicer ni nikjer vzbudil kaknega navdušenja, ni prav nič določno izrazil: «S'owo polskie» je mnenja, da bo de morala vlada isti trenutek, ko se začne v proračunskem odseku razprava, začeti pogajanja za razširjenje delovne večine, kar je tesno zvezano s preosnovo vlade. V poljskem kolu vlada torej splošno prepričanje, da bo de vlada takoj v prvih sejah proračunskega odbora podala izjavo o bodočem ministertvu in vsled tega nastalih novih razmer v parlamentu. Poljsko kolo pričakuje **preosnovo na parlamentarni podlagi**; v tem oziru se že vrše posvetovanja med voditelji strank in vlado. Splošno pozornost vzbuja okoliščina, da se teh posvetovanj živo udeležuje grof Stürghk.

Prvi je govoril včeraj rusinski socialista **Wityk**, ki je vehementno napadal Staroruse (posl. Markow, Hlibowicki itd.), češ, da podpirajo v Galiciji vohunstvo za Rusijo. Cela dežela je baje preplavljena z ruskimi rublji in vohuni. Poslanec Markow je označil te trditve kot prestopa laž. Za Witykom se je oglašil k besedi nemški radikalec **Pacher**, ki je vedel povedati, da je cel (!) nemški narod ogorčen vsled odpusta ministra Schreinerja (katerega javno zasmejuje krščansko-socialno in socialistično časopisje . . .) Tajil je Schreinerjevo rovarjenje v zadevah češkega deželnega zbora in se potem ukvarjal z »veleizdajstvom«. Pravi, da je čisto nekaj drugega, če škilijo Nemci v rajh kakor če predava Kramár v Petrogradu o avstrijskih političnih razmerah. Novoslavisti hočejo Avstrijo raztrgati! Nemci da hočejo mir in sporazum. Precej pozornosti je vzbudila grožnja načelnika poljskega kola **Glomblinskega**, ki je bila naperjena proti železn. ministru Wrbi. Torej nezadovoljnost s člani sedanje vlade, celo v hipervladnem poljskem kolu!

Imenom Zveze južnih Slovanov sta govorila **Blankini** in **Tresič**. Prvi se je pritoževal, da je vladna akcija za gospodarsko povzdigo Dalmacije popolnoma zaspala in da vlada tudi ničesar ne stori za industrijalizacijo dežele. **Dr. Tresič-Pavičič** je ponavljal iste pritožbe in omenil zadnji »veleizdajski« proces na Dunaju, katerega je zakrivil aneksijski grof s svojo svetovno znano nerodnostjo in nevednostjo. Vsaka vlada bi morala po izidu takega procesa demisijskipirati, le sedanja ima pogum ostati na krmilo. Protestiral je proti postopanju Vatikana glede staroslov. liturgičnega jezika in **proti novemu vinskemu davku**. Govornik je izjavil, da dalmatinski poslanci tako dolgo ne morejo vstopiti v novo

večino, dokler ne dobi Dalmacija železnične zveze s Hrvaškimi in monarhijo. (Čudno, da Slovenski klub tako trdovratno molči o prej toliko slavljene dalmatinski železnici. Volilstvo lahko sedaj vidi, da je bila ta železnica le izgovor za glasovanje klerikalcev pri ogrski nagodbi.)

Včeraj se je objednem izvršilo glasovanje o Grafenauerjevem predlogu glede postopanja s Slovenci na koroških železnicah. **Predlog je bil s 137 proti 132 glasom odklonjen**. Ne vemo, zakaj Nemci pravijo, da je to »grozen poraz« Slovencev? Večina pet glasov ne more ravno vzbujati navdušenja. Včeraj je govoril v tej zadevi še **Wastian**. Pogreval je staro zelje kakor mu je zaklical nek slov. poslanec. Možu se pozna od dne do dne bolj da je vinski trgovec in da se je popolnoma vživel v znano nemško-nacionalno Biertisch politiko. Wastian je vedel povedati, da si slovensko ljudstvo želi najožje zveze z Nemci. (Poslanec Roblek je takoj pribil to trditev kot laž.) Slovensko ljudstvo je dokazalo, da se da osrečevati od Nemcev (Ironični medklici slov. poslancev). Protestiral je proti agitatoričnemu delu slov. sodnikov (!), proti trijalizmu in proti obstrukciji v štaj. dežel. zboru, katere da Nemci ne odkupijo. Nemškim nacionalcem je odgovarjal dr. **Krek**. Rekel je, da bodo enaki prepri sami ob sebi prenehali, ako se pripozna pravica. Avstrijska vlada se lahko uči pri perzijskem kralju Artakserksu, kateri je že pred 7 tisoč leti oznanjeval svoje odredbe v vseh jezikih svojega kraljestva . . . Med Wastianovim govorom so sicer delali klerikalci medklice, ali v večjem govoru ni nikdo z naše strani **zavrnil in pribil nemško-nacionalno trditev**. Bratje Poljaki in Rusini so se pri glasovanju po večini odstranili.

## Št. Ilj in Soštanj.

Dva težka poraza smo doživeli štajerski Slovenci v najnovejšem času. Padla je doslej slovenska občina Št. Ilj ob skrajni jezikovni meji v posest Nemcev, in nekdanj slovenski, cvetoči trg Soštanj, sredi slovenske Šaleške doline je danes po izidu zadnjih občinskih volitev docela v nasprotnih rokah.

Desetletja že se bojuje za Št. Ilj boj med Slovenci in Nemci; vsled naseljevalnega dela Südmarke se je ta boj le še poostiril. Zmaga Nemcev v Št. Ilju pomeni za prodirajoče nemštvo vendarle velik uspeh, dasi jih je stala ogromnih žrtev. Pomislimo samo eno: šentiljska občina je bila doslej v slovenskih rokah, imela je pretežno večino odbora (8:4) in slovenskega župana. In da si Št. Ilj vkljub vsem neštetim prednostim, ki služijo le vladajoči stranki, **ni znal in ni mogel ohraniti večine i nadalje**, to znači hujši poraz, kakor si navadno mislimo. — Vedno je lažje braniti posest, ko pa si jo še le priboriti, in to slednje se je Nemcem v Št. Ilju posrečilo. V III. razredu so se Slovenci sijajno držali, vendar si ne smemo tajiti, da je nemška manjšina tudi že nevarno narasla in da bo treba v bodoče še več storiti. Ofi-

cijalna slovenska občinska politika se je delala v Št. Ilju doslej vkljub 2/3 slovenske večine v nemškem jeziku, imela je na zunaj nemško lice. Zakaj povdarjamo to, mogoče z namenom, delati komu očitke? Ne! Opozoriti hočemo le na nevarne posledice te »nacionalne tolerance«, ki vzdržuje umetno prejo, ki jej ni glavna vez odločno in načelno narodno stališče, ampak odpor proti tujcem, Südmarki in protestantom

največji gospodarski in narodni polom, kar jih poznamo. Šoštanj ni kraj ob jezikovni meji, tudi si ne maramo samo zbijati žalostnih spominov. Omenjamo ga kot najvažnejšo točko šaleške doline s sosedom Velenjem, kjer tudi nazadujemo. V Šoštanju je vzrasla pred našimi očmi na čisto slovenskem ozemlju ena onih za nemštvo tako trdnih in važnih postojank, ki so tako težko pristopne in za nas življensko važne.

Ni sedaj časa za tarnanje na lepšo preteklost, zberimo, kar je slovenskega, ne čakajmo mrtvo! Bolj plodno bo vsekakor odstranjevanje mrtvila! Z delom, nego ga samo razlagati in utemeljevati. Prvo vstvari napredek, slednje pa bi učinilo le še globlje padanje, ki bi krepilo zmagovalce na znotraj in večalo njihovo število. Kakor drugod, tako je tudi v Šoštanju umetno ustvarjeno nemštvo, ki naravno ne bo moglo uspevati, ako mi sami ne bomo donášali sil in osveženja. Zadnje volitve so pokazale, kdo je naš in kdo ni, na podlagi tega naprej na novo, vztrajno delo!

Ivan Prekoršek.

## Politična kronika.

**Vzroke nemško-nacional. gonje proti Stürgkhu** opisuje graški »Volksblatt« sledeče: Očividno bi naj ataka proti grofu Stürgkhu dokazala edinost ravno kar združenih nemških nacionalcev na znotraj in na zunaj... Ker nemški nacionalci ne morejo spolniti želje gotovih fajtnih omizij svojih pristašev, da bi z obstrukcijo izsilili Schreinerju zopet ministerski frak, hočejo s kričavimi naskoki na grofa Stürgkha dokazati, kako divje bojno veselje je napolnilo nacionalne junake. In agitatorji v pokrajini bodo poslušniki in umirali samega veselja nad nacionalnim moškim ponosom in junaštvom. »Volksbl.« se nadalje krvavo norčuje iz nacionalcev, ki so svoj čas slavili Stürgkha kot naprednjaka in svobodomisleca in iz vsenemških značajnih junakov, ki so trumoma silili pod Schreinerjevo protekcijo k črnožoltim skledam... (Ali se ne bo dalo tu s pridom navesti imena nekaterih vsenemških sodnih uradnikov na Spodnjem Štajerju?) V gonji proti Stürgkhu je čutili roko dr. Schreinerja in obžalovati moramo, da je nemško-nacionalna zveza začela svoje delo z maščevalnim aktom ministra Schreineja, katerega je cesar odslovil, sklepa list. — No gg. Ambroschitz, Linhart, sedaj pa na bojno plan!

**Francoski parlamentarci** so te dni obiskali Petrograd in Moskvo. Ob tej priliki so se zopet pokazale fuske razmere v vsej svoji žalostni luči. Poročali smo že brzojavno, da je nacionalist — kar je na Ruskem isto kot nazadnjak — Puriškevič začel akcijo, da se prepove tujim parlamentarcem obisk Rusije (1). Kadeti, radikalni opozicijonci in drugi naprednejši elementi v ruski dumi so se Francozov ogibali kot hudič križa, a to iz samega strahu pred reakcionarci. Isto klaverno ulogo so igrali njihovi časopisi, a to, prosim, napram parlamentarcem — prijateljske in z Rusijo zvezane države! Oficijski krogi so delali na to, da se je petrograjska višja družba izogibala Francozov! Nekaj boljše je bilo v obojnem oziru v Moskvi.

**Odposlanstvo avstr. vojne mornarice** se mudi te dni na Cetinju. Kontreadmiral Haus je prinesel častitke avstr. vladarja knezu Nikoli k petdesetletnici njegovega knježevanja. Gospoda si v Cetinju krati čas z gostijami, na katerih se govori o priskrbenem prijateljstvu med Avstrijo in Črno goro. V praksi seve, je stvar nekoliko drugačna.

**Drobne novice.** Iz Petrograda se oficijelno zanika, da bi car Nikolaj podaril Bulgariji kake vojne ladije. — Nove volitve v francoski parlament se vrše 24. aprila. — O vzrokih Milovanovičevega potovanja v Carigrad ve povedati belgrajski »Mali žurnal«, da hoče M. dati turški vladi pojasnila o razmerju med Srbijo in Bulgarijo ter Grško ter začeti dogovore glede nakupa sandžaka Novi Pazar. —

## Dnevna kronika.

**v Dr. Boris Zarnik**, mladi slovenski nčenjak-prirodoslovec, bo v svojem nastopnem predavanju dne 7. marca v avli würzburgskega vseučilišča zagovarjal teorijo, da v prirodi ni nobene prikazni, ki bi se jo moralo razlagati z vitalizmom; da je resnično fizikalno-kemično pojmovanje življenskih procesov; da nobeno dejstvo ne stoji v nasprotju s selekcijsko teorijo ter da niti v morfološkem niti fiziološkem oziru ni ostre meje med najnižjimi živalmi in rastlinami.

**a V Sarajevu** je umrl 2. t. m. deželni uradnik Miroslav Hubmayer v 69. letu starosti. Bil je rodom Ljubljancan in je v mladosti prepotoval Balkan ter se udeležil nešteti ustaj proti Turkom.

**a Nov parnik za potnike** z imenom »Vardar«, ki bo oskrboval promet na Savi med Belgradom, Obrenovcem in Šapcem, je nabavilo srbsko brodersko društvo.

**a Zopet sijajna zmaga oporbenega meščanstva v Zagrebu.** Včeraj so se vršile ožje in ponovne volitve v obč. odbor za 4 mandate v I. vol. razredu. Kandidati neodvisnega meščanstva so pridržali z 189—249 glasovi proti madžaronsko-frankovskim, ki so dobili po 111—155 glasov. Veselje v Zagrebu in po Hrvatski je nepopisno. — Danes je ožja volitev za 1 mandat v III. vol. razredu.

**a Češki deželni odbor** je sklenil, da ne bo več prispeval za nastanjanje vojaštva in orožništva. Tako bo prihranil v dež. proračunu 2 milijona kron.

**a Nemško-ameriško prijateljstvo.** Čimdalje bolj ko so se odvrčale evropske države od Nemčije in čimdalje gotovejši je bil njen bodoči boj z Anglijo, tem tesneje se je oklepala Nemčija Združenih držav v Sev. Ameriki, ki delajo tudi konkurenco Angliji. Ali kmalu so tudi v Nemčiji spoznali, da njihovi in pa ameriški interesi niso eni in isti ter da ne odločneje v življenju narodov Viljemove kaprice in pokloni ameriškem Rooseveltu. Pred kratkim so mislili Amerikanci prirediti v Berlinu svojo razstavo, a nemška vlada je odrekla svojo podporo in sodelovanje, boječ se opravičeno ameriške konkurence na nemškem trgu. Na to je ameriški razstaveni odbor z Morganom na čelu razstavo odložil. Berlinski je pa sklenil, da se razstava ne odloži; radovedni so Nemci in Amerikanci, kako se ta prepir med prijatelji konča.

**v Sinovi baronice Vaughan**, soproge pokojnega kralja Leopolda, bodo dobili novo plemstvo s pridevkom princev Saxen-Cobourg-Gotha. Dosedajno ime, podeljeno jim od države Kongo, ne bode več veljalo.

**v Cesar Viljem o Strindbergu.** Nekatere sodbe — cesarjeve je treba slišati, pa si vsakdo lahko ustvari pojem o njegovem umetniškem čutu. Švedska pisateljica Amise Well je bila pozvana lani na cesarjevo jahto »Hohenzollern«, ko je cesar napravil pot proti severu. V pogovorn nanese beseda tudi na Strindberga in Well si je dovolila pripombo, da se v kraljevem gledališču gotovo ne bode nič Strindbergovega igralo. Na to jej je cesar moško odgovoril: »Ne, o tem bodite nverjeni«.

**v Pri dopolnilni državnozborni volitvi** za Bergmannov mandat v lounskem vol. okraju je prišlo do ožje volitve med agrarnim kandidatom Mašato in soc. demokratom Bruho.

**v Ali bo sirota mogla izhajati?** Newyorški bogataš polkovnik John Jakob Astor se je sodnijsko ločil od svoje žene. Zavezal se je najprvo na plačevanje letnih alimentov 600000 kron, sedaj pa po ponovni obravnavi 1.800.000 pa nakron.

**v V Zeppelinovem zrakoplovu na severni tečaj.** Kakor poroča berlinski »Lokalanzeiger«, se poda grof Zeppelin letos poleti s parnikom na severno morje, morda celo do Franc. Jožefove dežele, da bode s tajnim svetnikom Hergesellom študiral smer in brzino vetrov. Ako bode imel ta študij dovoljen uspeh, se bodo l. 1911. vršili poskusni vzleti čez domače morje z dvema zrakoplovoma, katera se zgradija v Hamburgu. Na sever se bode ta zrakoplova spravila še l. 1912. Celo podjetje stoji pod protektoratom princa Henrika.

**v Roseggerjeva**

Mohorko, nadučitelj, Ivan Lenard st., posestnik, Jakob Malus, ekonom, Jakob Zupanc, mesar, gospe Ema Gril, soproga c. kr. orož. stražmojstra, Ema Pengrac, posestnica, Neža Kacjan veleposestnica, gce Štefka Seligo in Amalija Pivk, učiteljici, in gdc. Pavla Radijeva ter Micika Gorjančeva. — Po 60 vin. gg. Alojz Jarh, žel. čuvaj, Silvester Ulaga, oskrbnik in Fr. Agrež, čevlj. mojster. Po 50 vin. gg. Fr. Trauner, gostilničar. Po 64 vin. gg. Mih. Rismal in Jos. Orožen. Po 40 vin. gca Josipina Voučakova, gg. Fr. Žener, klepar, Viktor Zemljak, krojač in For. Radej, žel. čuvaj. Po 30 vin. gg. Petac, lončar, Franc Jamšek, usnar in Neimenovani. Po 20 vin. g. Slepšnik. 84 vin. gca Marica Flisova. Hvala vam prisrčna, sobojevniki naše prepotrebne družbe!

**a Zaveden rojak v tujini.** G. Ignac Radoš v Bukarešti je poslal na naše upravišstvo K 5.20, od katerih odpade 1 K za dr. Ipavčev spomenik, ostalo pa za Ciril-Metodovo družbo. Zbral je svoto med maloštevilnimi tamošnjimi rojaki in sicer so darovali: Fr. Šubelj 1 K, Angelica Šubelj 50, Marija Košak 50 vin., Jože Lenarčič 30 vin., ostanek pa g. Ignac Radoš sam. Čast zavednim rojakom! — Obenem je poslal g. Radoš škatljico znamk (630) in štanjolinega papirja, kar sta nabrala njegova otroka Maks in Marijanka za družbo C.-M. kot odgovor na „Slovenec“ črni internacionalizem. Čast mlademu rodoljubu!

**a Iz Bukarešta** nam piše tamošnji slovenski rojak g. Ignac Radoš: Blagovolite naznaniti vsem tistim, ki se nameravajo udeležiti vseslovenskega kongresa v Sofiji in bi si na povratku hoteli ogledati Bukarešt, da smo tukajšnji Slovenci se dogovorili, da jim gremo radevolje na roko in bi jim razkazali tudi Bukarešt. Marsikoga bo zanimalo videti živahno napol orientalsko življenje tega takoimenovanega „malega Pariza“ in prilžnost bi bila prav lepa, ker od Sofije ni daleč v Bukarešt. Nas tukajšnje Slovence bo iz srca veselilo, če bomo mogli svojim rojakom pri tem kakorkoli biti na pomoč. Vsem Slovincem v domovini pošiljamo iskrene pozdrave. (Naslov za g. Ignac Radoš - a ja: Bukarest, Str. Carol-Davilla štev. 9.).

**d 5. Izkaz radevoljnih darov „Sokolu“ v Hrastniku** (za „Sokolski dom“). Gdčna L. Pintarjeva (dar gostilničarjev) 48 K 78 v, gosp. dr. Zarnik, Zagorje, 30 K, gosp. prof. Fr. B. Štifter, Kaluga (Rusko), 20 K, Sokol v Cerknem (bl. št. 29) 10 K 69 v. Po 10 K so poslali: g. dr. Homan, Radeče, Neimenovan, Trbovlje, Cerkniški „Sokol“ (poslal g. E. Šerko za bl. št. 27), „Sokol“ v Ajdovščini (št. 24), „Sokol“ Opčine (bl. št. 60) in br. Gorenjc (bl. št. 19). — Gr. 7 K 46 vin. — Dalje po 5 K: g. prof. Koprivnik, Maribor, g. dr. Barle, Kozje, in g. J. Rapoc, Maribor. Člani 3 K 40 v., gg. Šab, Teharje, in dr. Schwab, Celje, po 2 K, a po 1 K g. Jože Jan, gdč. Steiner, Neimenovan A in Neimenovan B, skupaj 203 K 33 vin., za katere se odbor najtopleje zahvaljuje, želeč še več dobrotnikov! Nazdar!

**d Besede in dejanja.** Župnik F. S. Šegula pri Sv. Roku ob Sotli je postal v novešem času listkar v „Slogi“. V zadnji številki je ob koncu listka „Krv mučnikov — seme krščanstva“ zapisal: „O bratje in sestre! dokler živimo, ljubimo slovo, oznanjmo mir, vršimo dela človekoljubja in bratoljubja! V tem je naša rešitev!“ — Krasne besede, kaj? Kako jih pisatelj F. S. Šegula izpolnjuje, o tem prašajte prebivalce pri Sv. Roku!

**d Kaplan Rabuza pri Sv. Barbari v Halozah** je na kaj poseben način pletarsko šolo pri Sv. Barbari v Halozah priporočal, ko je na Štefanovo s prižnice govoril: „Pletarsko šolo moram opozarjati, da dečkom ne bode dajala brezverskih listov „Slov. Narod“ in „Narodni list“. Sramota za učitelja, ki to stori. Otroci se v ljudski šoli še nekaj naučijo, ko pa v pletarsko šolo pridejo, se skozi brezverske časnike (!) pohušajo. Ti dečki so iz cele fare in se pohušujejo. Ne davajte svojih otrok v pletarsko šolo, kjer imajo „Slov. Narod“ in „Narodni list“, ki pravi, da je vera strup ljudem!! — Radi te „usluge“ se je čutil vodja pletarske šole g. Ogorelec žaljenega, in je vložil tožbo proti Rabuzi. — Okrajno sodišče v Ptuj je Rabuzo obsodilo na 50 K globe. Rabuza pa je vložil proti kazni priziv, a okrajno sodišče v Mariboru je pri razpravi 2. t. m. priziv popolnoma zavrglo, prvo razsodbo pa potrdilo. — Nadejati se je vsled tega, da bode kaplan R. v bodoče pri napadih na „liberalne“ barbarske učitelje bolj previden, četudi sovraži nje in društva, v katerih sodelujejo, iz dna svoje „krščanske“ duše. Temu

svojemu srdu je dal tudi duška, ko je nedavno tega zopet s prižnice rekel — bilo je ob priliki občnega zbora bralnega društva „Naprej“: Kdor stopi v to društvo liberalnih učiteljev, je hujši kakor je bil Judež Iškariot. Slednji je dobil za svoje izdajstvo konči plačilo, tisti, ki pristopi k temu društvu, pa še mora 1 K tja plačati.“ — Dobro bi bilo, če bi si kaplan Rabuza dal košček predolgega jezika odščipniti. Marsikaka kronca bi mu ostala v žepu. Pa kaj, saj on je posestnik in bogataš!

**a Iz nemškega domačega življenja.** Kaplan Frühauf, kaplan v vasi Pulkau, je imenoval na javnem shodu odbornike „Südmarke“ goljufe nemškega naroda. Za ta krepki izraz je bil obsojen na 50 K globe. „Südmarka“ uživa očitno velik ugled med trdimi Nemci.

**a Prodajalno mleka in mlečnih izdelkov** je otvorila šentjurska jubilejna mlekarna v Celju na Cerkvenem trgu št. 4. Opozarjamo na to Slovence v Celju.

**a Sadjerejci,** snažite sedaj drevje goseničnih zaleg in nastavlajte škatljice za ptičja gnjezda, da dobite čimveč uničevalcev gosenic v svoje sadovnike!

**d Iz Ptuja.** Dne 13. marca uprizori ženska podružnica Ciril-Metodove družbe za Ptuj „Večer malih“, kateri se je preložil radi nepričakovane smrti g. prof. Zelenika. Sodelujejo sami naši malički. Opozarjamo že sedaj slavno občinstvo na to prireditve, da vsaj s svojo prisotnostjo poplača v nekoliko trud naših malih bojnikov na narodnem polju. Nadalje pripravlja podružnica veseloigro „Učenjak“, ki se uprizori meseca aprila.

**v Iz Št. Jurja ob J. ž.** Kmečka hranilnica v Št. Jurju ob J. ž. naznanja, da je predstavila 1. marca svoje uradne prostore od g. Černošeka k g. Siterju pri novi šoli. Kmečka hranilnica in posojilnica naznanja tudi, da obrestuje hranilne vloge od prvega marca naprej do preklica po 5%.

**v Umaknjena tožba proti „Štajercu“.** Župnik Ogrizek iz Dramelj, znan zaradi svojih hujškanj proti CMD, je tožil „Štajerca“, kateri ga je obdolžil raznih nečastnih dejanj proti učitelju Adamiču. Obravnava bi se imela vršiti prih. četrtek pred mariborskimi porotniki. Sedaj je pa Ogrizek svojo tožbo brezpogojno umaknil. Posledic in zmagovitega kričanja štajerciincev ne bomo opisovali. Tako delajo naši prečastiti gospodje za reklamo nemškutariji. Korajžjo imajo le na slovenske napredne liste!

**a Občni zbor podravske podružnice „Slov. plan. društva“** se je vršil v Rušah 13. dne mes. svečana 1910. Predsednik g. Dav. L. sjak pozdravi zborovalce in poda sledeče poročilo: Društvo je štel v minulem letu 4 ustanovne in 146 rednih članov. Več članov ni plačalo udnine, zato se bodo črtali. Umrla sta 2 zvesta uda, namreč gg. Miha Turner in prof. Matek. Blag jima spomin! Dne 11. julija se je otvoril pri Sv. Anehu Romanov studenec. Vložilo se je več prošenj, tako prošnja za krčmo na Veliki Kapi in prošnja za podporo na ministerstvo za javna dela in na dež. odbor. Vsled pasivnosti „Plan. Vestnika“ bi se morala zvišati udnina od vsakega člana za 1 K, a podružnica tega letos še ne bo storila, temveč bo plačala ta povišek sama. Pri Ruški koči se je postavil nov š

v Zastavbenega inženerja pri kranjski deželni vladi je imenovan stavbni adjunkt Ivan Marek.

a Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica v Ljubljani je tekom mesca februarja izposodila 2434 knjig.

a Po stari „krščanski“ navadi so se v Št. Vidu pri Zatičini lani na sveti večer fantje-polnočničarji po opravljeni službi božji stopili s poleni in noži. 14-letni Franc Štruc je pri tem 17-letnega Janeza Petena z nožem na glavi tako hudo ranil, da je ta umrl. Ker pa je pokojnik proti nekaterim dejal, da ga je udaril Jernej Pajk, je ta prišel pred novomeško poroto in bil obsojen radi lahke telesne poškodbe na 8 dni zapora. Izkazalo se je, da je pokojnik rano zanesmaril in umrl na zastrupljenju krvi.

## Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

### DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 4. marca. Zbornica nadaljuje prvo čitanje proračuna. Generalni govornik pro, kršč. soc. Kunschak opozarja zbornico na žalostni položaj države, pomožnih uslužbencev, ki tudi nimajo poleg svoje slabe plače pravice na pokojnino. Isotako se mora zboljšati pokojnina penzionistom »starega stila«. Radi slučaja Leschanowsky, vsled katerega so nem. nacionalci uprizorili smešno gonjo proti Stürgkhu, pravi govornik, da je tirolski šolski nadzornik že starovichen mož, ki ima povrh tega še isto napako ko vsi nemški profesorji, namreč da je izvanredno strog. Vsled tega je tudi moral iz Trsta. Pravi, da geslo narodnosti ne velja, kajti ravno ono je zabranilo 13 let v državni zbornici vsako pozitivno delo. Upa, da se bodo v novem narodnostnem odseku Nemci in Slovani lahko mirno dogovorili o njihovih narodnih zadevah. Upa, da se bodo vzbudil v parlamentu smisel za socialno in gospodarsko delo in potem se bode našla večina že sama po sebi. (Pritrjevanje pri kršč. socialcih.) Do besede pride generalni govornik kontra Konstantin Lewicki.

### STANJE DR. LUEGERJA.

Dunaj, 4. marca. Danes zjutraj se je izdal o dr. Luegerjevem stanju sledeči bulletin: Toplota 36,7, žila 84, slabo, ledvice stalno slabe, sprejem hrane majhen, velika splošna telesna slabost, zavest jasna.

Dunaj, 4. marca. Zdravniki so izdali o tem bulletinu sledeči komentar: Pretekla noč je bila slaba; bolnik je sicer spal, a z mnogimi presledki. Včeraj je jedel malo ostrig in nekaj juhe. Proti jutru je bruhal; vsebina želodca je bila žolčeve barve. Župan toži o veliki slabosti.

### POTOVANJE SRBSKEGA KRALJA PETRA V PETROGRAD. — OBISKI NA BALKANSKIH DVORIH.

Beligrad, 4. marca. Vsi dnevniki se ukvarjajo s potovanjem kralja Petra v Petrograd in s sprejemom na ruskem dvoru. Kasneje misli kralj Peter obiskati tudi Carigrad in se dalje časa muditi pri rumunskem kralju Karolu. Tudi na teh dveh potovanjih bodeta spremljala kralja ministri Pašić in Milovanović.

### IZ NEMŠKE DOMAČNOSTI.

Dunaj, 4. marca. Gonja proti grofu Stürgkhu je objednem naperjena proti ministru dr. Hohenburgerju in proti dr. Pergeltu, kateri velja za najboljši upoštevanja vrednega kandidata za portfelj nemšk. ministra krajana. Vso akcijo vodijo nemški radikalci, ki bi radi spravili Pacherja v ministerstvo.

### MILOVANOVIČ O SVOJEM POTOVANJU V CARIGRAD.

Beligrad, 4. marca. »Beogradske novine« poročajo, da se je izrazil Milovanović napram njihovem uredniku, da ne pojde v Carigrad radi rešitve takega aktualnega vprašanja temveč zaradi utrjenja prijateljskih odnošajev; govorilo se bode pač tudi o donavsko-jadranski železnici.

### USTAVNI ODSEK DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 4. marca. V ustavnem odseku so se danes razdelili referati. Poslanec Niedrist je predlagal, naj bi ministri dobili samo v takem slučaju pokojnino, ako so že tri leta ministrovali. Večina govornikov se je izrekla proti temu.

### SKLIC NARODNE SKUPŠČINE NA GRŠKEM.

Atene, 4. marca. Zbornica je sklenila s 150 proti 11 glasom narodne skupščine na Grškem, katera se bode posvetovala o reviziji ustave. Skupščina se skliče dne 1. septembra. Kraljev poziv za skupščino izide prihodnji teden.

Berlin, 4. marca. »Voss. Zeit.« ve povedati, da so se vršili med kraljem in vojaško zvezo hudi boji zaradi vsebine kraljevega poziva za sklic narodne skupščine. Zveza je hotela izsiliti kralja, da bi izjavil, da je dobil lani od krečanskih obrambnih velesil na svojem potovanju po Evropi obvezno obljubo, da se bode spojila Kreta z Grškim. Kralj se pa ni hotel dati pripraviti do take neresnične izjave.

Atene, 4. marca. Ministerski predsednik Dragumis je izjavil v parlamentu, da vlada v celi deželi mir. Vodje onega gibanja, ki se je pričelo 28. avg.

lanskega leta (upor častnikov) ne žele odpraviti niti ustave niti spraviti v nevarnost dinastijo, oni si žele le notranjih reform.

### NESPORAZUMLJENJE MED ANGLEŠKIM IN NEMŠKIM DVOROM.

Berlin, 4. marca. Nesporazumljenje, katero je vladalo med angleškim in nemškim dvorom, je baje sedaj z obiskom nemškega princa Henrika na Angleško odpravljeno.

### AVIJATIK NAD MORJEM.

Pariz, 4. marca. Francoski avijatik, ki se mudi sedaj v Monte Carlu, je napravil poskusni vzlet nad morjem iz Monaka v Cap St. Martin; preletel je srečno 20 km.

### NEMIRI V FILADELFIJI.

Berlin, 4. marca. Novice o miru v Filadelfiji so bile nekoliko prezgodnje. Včeraj je pet tisoč stavkujočih v družbi z ženami in otroci zažgalo neko postajo ob cestni železnici in potem plesalo divje pesmi pojoč okrog ognja. Umaknili so se komaj tedaj, ko je policija začela streljati z revolverji.

### NESREČA V KASKADSKIH GORAH.

Novi Jork, 4. marca. Rešilni ekspediciji se je posrečilo rešiti 19 oseb iz snega pri ponesrečenem brzovlaku v Kaskadskih gorah. Potrjuje se, da je mrtvih 84 oseb; 5 jih je še pod snegom.

### VELIKA GOLJUFIJA.

Petrograd, 4. marca. Pri gradnji železnice Volga-Ugulinsk je poveril visoki ministerjalni uradnik Neratov s pomočjo svojega brata nad 4 milijone kron.

## Po svetu.

d Umoril in oropal lastnega sina. Iz Krakova poročajo z dne 2. marca: Sin kmeta Przenikovskega, ki je prebil nekoliko let v Ameriki, se je vrnil te dni v svojo očetnjo in došel proti večeru na dom. Ni se pa dal isti večer spoznati, temveč je samo prosil za prenočišče, katero so mu tudi dali. Predno si je legel k pokoju, je pravil, da je doma iz Galicije, a da ni bil že dalje časa v domovini. Bival da je v Ameriki, kjer si je prihranil 6.000 kron. Stari Przenikovski ga je v želji po denarju ponoči ubil in oropal. Iz hranilne knjižice pa je spoznal vsled imena, da je ubil lastnega sina; iz obupa in kesa se je starec obesil.

d Lvovsko vseučilišče in Poljaki. Poljaki zahtevajo, naj bi se poljski značaj lvovskega vseučilišča postavno določil; tozadevno prošnjo je akademski senat lvovskega vseučilišča vložil na naučno ministerstvo in poljski klub se je za stvar zavzel. Dne 3. t. m. se je pri naučnem ministru Stürgkhu vršila tozadevna konferenca; prisostvovali so Poljak dr. Glombinski in Malorusa Romančuk in Kolesa. S poljske strani se je zahtevala cesarska odredba v svrhu ugotovitve poljskega značaja univerze. Malorusi pa pravijo, da nimajo nič proti temu, ako se jim da lastna maloruska univerza. Misli se, da se bo vlada izmuznila s tem, da bo Poljakom ugodila, Malorusom pa univerzo — obljubila, kakor je obljubljati na negotov čas navajena.